

РЕТОРИКА

1. ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА:

- Развијање способности изражавања
- Развијање способности коришћења говора
- Стицање знања о савременом утицају беседа
- Примењивање стечених знања и умења из реторике у свом пословном окружењу
- Развијање властитих стратегија успешног учења (разликује битно од небитног, анализира податке, самостално закључује,...)

2. КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Историја
- Уметност
- Право
- Култура језичког изражавања
- Вештине комуникације
- Логика са етиком
- Социологија са правима грађана

3. ЦИЉЕВИ, ИСХОДИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПРЕДМЕТА ПО РАЗРЕДИМА

Разред: **четврти**
 Годишњи фонд: **64 часа**
 часова:

ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку првог разреда ученик ће :	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И ТЕМЕ	ПРЕПОРУЧЕНО УПУТСТВО ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са појмом реторике и беседништва. • Упознавање са значајем и циљем беседништва. • Развијање свести о општој култури, култури говора и вештини мишљења. • Упознавање са естетским, етичким и логичким принципима у говору. • Стицање сазнања о подели беседништва, врстама говора и различитим циљевима говора. • Стицање сазнања о друштвеној улози беседништва. • Уочавање значаја демократије на развој и улогу беседништва • Упознавање са античким беседнишвом и рађањем реторике на Сицилији, настанком судског беседништва, александријским каноном десеторице 	<ul style="list-style-type: none"> • Разуме појам реторика, односно беседништва. • Уочи циљ говора, заснованог на реченичном дискурсу, мимици, говору тела • Уочи функционалне разлике између говора и беседе. • Разликује естетске, етичке, емоционалне, логичке и културне вредности различитих врста говора. • Препозна тематску, односно предметну поделу беседништва. • Разуме употребу различитих говорних стилова. • Класификује развој беседништва кроз историју људског друштва и улогу демократије на развој беседништва. • Објасни узроке за настанак беседништва у античкој Грчкој. • Разуме значај и улогу беседништва у Грчкој. • Доведе у везу склоп и циљ беседе. • Објасни узроке настанка судске беседе у Атини и осталим полисима. 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам реторике • Историјски развој говора, беседе • Значај говора • Разлике између говора и беседништва • Врсте говора • Стили говора • Подела беседништва • Развој беседништва у Грчкој • Утицај различитих филозофа и филозофских праваца на развој беседе • Развој беседништва у Риму • Утица различитих историјских личности и владара на развој беседе 	<ul style="list-style-type: none"> • Коришћење интерактивних метода рада и електронских помагала у циљу прикупљања, анализе, обраде и презентовања свог говора • Коришћење класичних облика и извора литературе • У коришћењу литературе наставници имају селективан приступ наставним садржајима • Наставницима се препоручују наставни садржаји које би требало обрадити, а кроз слободан и креативан избор када су у питању садржаји, методе и наставна средства (примери – case studies)

<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о Демостену као најистакнутијем беседнику Старе Грчке. • Разумевање потребе за професионалним писцима судских говора. • Упознавање са софистичким беседама. • Разумевање места и улоге беседништва у образовању омладине у античкој Грчкој. • Проширивање сазнања о улози Платона и Аристотела на даљи развој реторике у античкој Грчкој. • Упознавање са развојем беседништва у Старом Риму, утицајем грчког наслеђа на школовање беседника у Риму. • Стицање сазнања о судским беседа. • Разумевање Цицероновог утицаја на беседништво. • Упознавање са Квинтилијановим радом на образовању реторичара у Риму. • Разумевање значаја, места и улоге реторике у образовању младих Римљана. • Упознавање са појавом значајем и улогом хришћанског беседништва (Јован Златоустог и Свети Августин). • Проширивање сазнања 	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира утицај беседништва на образовање омладине у Грчкој. • Објасни значај беседника и његову улогу у Атини и осталим полисима. • Анализира стил Демостенове беседе. • Наведе утицај софиста на беседништво. • Објасни Платонове ставове о васпитној улози беседништва. • Дефинише Аристотелов рад на теорији беседништва у његовој <i>Реторици</i>. • Објасни разалог за настајање првих приручника и уџбеника, и њихов значај за почетак школовања беседника. • Доведе у везу разлике између Грчке и Рима са разликом у школовању беседника у Грчкој и Риму. • Објасни историјске услове за настанак реторике у Риму. • Објасни значај и улогу Цицеронове беседе на политички и друштвени живот Рима. • Објасни радо професора Квинтилијана Риму. • Наведе услове за настанак, значај и утицај хришћанске беседе на цивилизацију, односно на хришћанску филозофију. • Доведе у везу улогу политичке беседе са настанком и током буржоаских револуција. • Објасни настанак, улогу и утицај политичке беседе код нас у периоду социјализма. 	<ul style="list-style-type: none"> • Утицај хришћанства на беседу • Буржосака револуција и беседа • Развој политичке беседе • Беседа у социјализму 	
--	--	--	--

<p>о улози политичког беседништва у буржоаским револуцијама.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са развојем беседништва код нас. <ul style="list-style-type: none"> • Проширивање знања о склопу беседе, деловима, структури беседе. • Примењивање стечених знања о правилном избору за тему беседе. • Развијање свести о вештини правилног избора увода (exordium), излагања (expositio) и закључка (conclusio). • Развијање способности за стварањем водеће мисли беседе. • Развијање свести о неопходности јасног циља беседе. • Развијање осећања према, лепоти, снази речи. • Разумевање различитих стилова беседе. • Развијање осећања за јасноћом израза, избором речи, правилним избором стилских фигура. • Развијање свести о моралном у беседи. <ul style="list-style-type: none"> • Уочавање спољашњих и 	<ul style="list-style-type: none"> • Састави беседу са свим елементима. • Дефинише прави циљ беседе. • Развије осећај мере у говору. • Наведе доминантне мисли. • Издвоји битно од небитног. • Користи и распоређује аргументе. • Користи празан ход у беседи. • Састави импровизовану беседу. <ul style="list-style-type: none"> • Објасни моралне особине доброг говорника. • Примени прсктично говорнички став. • Анализира све елементе говора. 	<ul style="list-style-type: none"> • Правила за састављање беседе • Начини излагања • Утицај логике на беседу • Импровизована беседа <ul style="list-style-type: none"> • Особине говорника • Говор тела • Психолошке баријере при говору 	
---	---	---	--

<p>унутрашњих особина говорника.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Увјештавање дикције и модулације гласа. • Увјештавање гестикулације, мимике и говора тела. • Упознавање са моралним особинама говорника. • Стицање знања о потреби за елоквенцијом и ерудицијом. • Стицање рутине у јавном наступу као неопходном елементу у беседништву. • Разумевање потребе елиминисања треме. • Самосавлађивање и контрола гласа. <p>• Проширивање знања о аудиторијуму.</p> <p>• Стицање знања о перцепцији слушаца и њиховој реакцији.</p> <p>• Стицање знања о особинама, подели, слушаца и пажњи слушаца.</p> <p>• Разумевање става аудиторијума.</p> <p>• Развијање свести о искушењима говорника пред негативним аудиторијумом.</p> <p>• Проширивање знања о</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Доведе у везу стицање рутине са контролом негативног утицаја треме. • Доведе у везу глас са говором тела. <p>• Користи практична сазнања о слушаоцима</p> <p>• Класификује став испред равнодушних, негативних и позитивних слушаца.</p> <p>• Доведе у везу вештине беседништва применљивих на различите слушаоце, отворене и затворене аудиторијуме.</p> <p>• Примени сазнања о одвраћању пажње аудиторијума.</p> <p>• Састави судску беседу</p> <p>• Примени особине правног система (континанталног).</p> <p>• Користи говор ван предмета.</p> <p>• Избегава нежељене теме.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Слушање говора • Вештине беседништва и врсте слушаца • Држање пажње при говору <p>• Развој судске беседе</p> <p>• Излагање судске беседе</p>	
---	---	--	--

<p>елементима говора</p> <ul style="list-style-type: none"> • Проширивање знања о правном систему. • Разумевање различитих реторских средстава. • Упознавање са силогизама и ентимемом као средствима у судском говору. • Овладавање вештином празног хода • Антиципирање противничких ергумната • Развијање правилног доноса према сведоцима, закону... <ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са примерима из светском и нашег беседништва. • Проширивање знања о врстама беседа. • Проширивање знања о елементима беседе. • Примена стечених знања о аргументима, њиховом снагом и местом у беседи. • Проширивање знања о стилу беседе и беседника. • Развијање осећања за лепо. • Проширивање знања о снази изговоре речи. • Уочавање разлике између читаних и изговорених беседа • Развијање свести о култури салушања, код 	<ul style="list-style-type: none"> • Користи практично примере из судске праксе. • Развије осећај за правично <ul style="list-style-type: none"> • Разликује стилове и епохе у беседништву. • Разликује врсте беседа. • Објасни етичке и естетске вредности беседе. • Класификује беседе. • Доведе у везу теоријско и практично знање о беседама. • Поседује развијену културу слушања. • Објасни повезаност стила са предметом беседе • Доведе у везу предмет беседе са врстом беседе. <ul style="list-style-type: none"> • Састави беседу. • Користи рутину у јавним наступима. (у 	<ul style="list-style-type: none"> • Силове и епохе у беседништву. • Врсте беседа. • Етичке и естетске вредности беседе. • Класификација беседе. • Предмет беседе • Силови излагања беседе <ul style="list-style-type: none"> • Култура говора • Јавни наступ 	
---	--	--	--

<p>ученика.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Примењивање стеченог знања у писању и говорењу беседа • Увежбавање јавног наступа и изговарања беседе • Увежбавање свих језичких правила беседе са употребом стилских фигура. • Увежбавање правилног говорничког става беседника • Увежбавање у познавању структуре беседе. • Примени оригиналност у избору тема • Примени правилан распоред мисли у изговореном реченичном дискурсу. • језичке културе. 	<p>одељењу).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Примени опуштеност у изношењу ставова, мишљења. • Користи стечену културу говора у јавним наступима • Примени искуство и сигурност у издвајању битног од небитног у говору. • Доведе у везу предмет и осећај мере у говору • Буде заниљив, убедљив, концизан 	<ul style="list-style-type: none"> • Начини излагања 	
---	---	---	--